

Novotná Tereza: Etika v podnikání.

/posudek magisterské práce/

Interdisciplinární téma etiky v podnikání má nesporně psychologickou stránku, k níž míří předložená práce. Samotné téma již nějakou dobu poutá výzkumnou pozornost našeho oboru, a přitom při vnitřní rozpornosti globalizovaného hospodářského vývoje, byznysu a podnikání jakoby v jistém smyslu teprve měl přijít jeho zenit. Autorka přistoupila ke zpracování živé problematiky realisticky převážně s ohledem na dění u nás a zpracovala je teoreticky i empiricky.

Po Úvodu nastiňujícím důvody volby tématu a podoby jeho zpracování jsou v 2. kapitole obecněji dobře strukturovaně zpracovány jevy etiky a morálky. Ve 3. kapitole Psychologické základy etiky v podnikání text vhodným způsobem přes psychické řízení pracovního chování přechází k psychologickým aspektům sledovaného tématu. Zdůvodněně jsou akcentovány jevy rozhodování a hodnotová tematika. Téma hodnot je dále rozvíjeno ve 4. kapitole Hodnoty jako základní determinanty etického jednání. Přes význam hodnot pro řízení a fungování podniku je do zkoumání smysluplně integrována firemní perspektiva. Návazně jsou přiměřeně stručně nastíněny nejvlivnější teorie morálního vývoje v kapitole 5. Kapitola 6. s otevřeným názvem Proč studovat etiky v ekonomickém kontextu heuristicky rozvíjí sledované téma. V obsažnější kapitole 7. jsou sledovány podnikatelská a hospodářská etika, reflektován vznik podnikatelské etiky jako samostatného předmětu výzkumu, podoby jejího pojetí a základní přístupy v podnikatelské etice. 8. kapitola načrtává situaci ve výzkumu podnikatelské etiky. Situaci v České republice ve sledované oblasti je věnována kap. 9. V 10. kapitole text zpracovává podtéma společenské odpovědnosti firem až po pro některé „manažery“ u nás překvapivé teorie morálního rozvoje podniku. Etický kodex jako základní nástroj etického řízení je obsahem kapitoly 11. Poté text přechází v kap. 12. k blízkému tématu etického auditu. Vyústění teoretické části představuje kap. 13. s tématem Vzdělávání a výcvik zaměstnanců k etickému jednání. Teoretickou část se zdařilo obsahově velmi dobře strukturovat. Drží se úsporně hlavní linie sledování tématu a ve výsledku představuje smysluplný poznatkový celek.

V Úvodu empirické části autorka velmi výstižně popisuje některé skutečnosti reálného stavu ve sledované oblasti u nás, které pro ni tvořily spolurozhodující kontext pro přípravu a provedení empirického šetření. Zvolené pojetí výzkumu – mapující studie, stejně jako cíle výzkumného projektu a výzkumné otázky lze hodnotit jako dostupným možností odpovídající. Uvedeny jsou základní potřebné informace charakterizující sběr dat, použité

metody a výzkumný soubor. Vlastní popis a rozbor dat jsou návazně dobře provedeny s ohledem na stanovené výzkumné cíle a položené otázky. Z rozboru je zjevné, že po obsahové stránce etického kodexu došlo k úplnému převzetí z mateřské společnosti. Správně jsou sledovány podpůrné nástroje etického kodexu, sledována je výchozí situace při implementaci etického kodexu, vypsány jsou důvody pro jeho zavedení. Podrobněji je zkoumána role vzdělávání zaměstnanců v procesu implementace etického kodexu (cílová skupina, průběh, jeho vyhodnocení, role komunikace a řada dalších specifických témat a vazeb). Vhodně je zahrnuto sledování dopadů zavádění etických principů do náboru a výběru zaměstnanců. Plasticky charakterizující situaci je část přinášející informace k vybraným položeným otázkám přes odpovědi individuálních respondentů. Dále je pozornost věnována morálním dilematům. Přes analýzu dat se autorce zdařilo dospět k interpretačně syntetičtějšímu pohledu na situaci ve sledované oblasti s jejími klady i zápory, různorodými vlivy jež vedly k současnému stavu, „silami“ udržující současnou podobu a pravděpodobnými podmínkami spolupodmiňujícími (případně i brzdícími) další možný rozvoj. Část Diskuse a náměty na další výzkum svědčí o potřebné reflexi provedeného výzkumného úsilí autorky a lze ji hodnotit kladně. Práce je ukončena stručným Závěrem a obsahuje patřičnou část věnovanou využití literatuře.

Práce jako celek má při velmi dobré teoretické části těžiště v části empirické. Snad mohu napsat, že zde jako by autorka byla „více doma“, v silně omezujícím prostředí si věděla rady jak připravit výzkum a získat data a projevila osobnostní a odborný cit pro dění ve spleť realitě, zkoumání ji pravděpodobně přinášelo pocit seberealizace a „pohrála si s ním“. Na zjištěních dosažených v mnohdy „skoupém“ prostředí někdy využívajícím zastírací taktiky je to v dobrém vidět.

Závěr: Doporučuji diplomovou práci Terezy Novotné k obhajobě. Jako vstup do obhajoby navrhuji klasifikaci „velmi dobře“.

V Praze dne 29.8.2011

PhDr. Pavel UHLÁŘ